

Carinski postupak u slobodnim zonama

OSNOVNE ODREDBE

Pravni osnov

Postupanje sa robom pri unosu i smeštaju u slobodnu zonu i iznošenju iz slobodne zone, kao i dok je roba smeštena u slobodnoj zoni, regulisano je:

- a) odredbama člana 191. do 206. Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", br. 18/10), (u daljem tekstu: Zakon),
- b) odredbama člana 524. do 560. Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom ("Službeni glasnik RS", br. 93/10), (u daljem tekstu: Uredba) i
- c) Odredbama Zakona o slobodnim zonama ("Službeni glasnik RS", broj 62/06).

Zakonom o slobodnim zonama utvrđeni su uslovi za određivanje područja i rad slobodne zone, delatnosti koje se mogu obavljati u slobodnoj zoni, uslovi za obavljanje tih delatnosti i uslovi za prestanak rada slobodne zone, kao i osnivanje, pravni status i nadležnost Uprave za slobodne zone.

Odredbom člana 191. Carinskog zakona propisano je da je slobodna zona deo carinskog područja Republike Srbije ili su to prostori koji se nalaze na tom području i odvojeni su od ostalog dela carinskog područja. U slobodnoj zoni se:

- a) za stranu robu, sa aspekta naplate uvoznih dažbina i primene mera trgovinske politike smatra da nije u carinskom području Republike Srbije, pod uslovom da roba nije stavljena u slobodan promet ili da nije stavljena u drugi carinski postupak ili da se ne koristi ili troši u slobodnoj zoni pod drugim uslovima, a ne pod uslovima koji su utvrđeni carinskim propisima;
- b) na domaću robu namenjenu izvozu, koja smeštajem u slobodnu zonu ispunjava uslove predviđene posebnim propisima, primenjuju mere koje se primenjuju kod izvoza robe.

Mere trgovinske politike

Mere trgovinske politike se ne primenjuju na robu koja se unosi u slobodnu zonu ili dok se roba nalazi u slobodnoj zoni, osim ako se ta roba u slobodnoj zoni stavlja u slobodan promet.

Prilikom unošenja strane robe u carinsko područje, radi smeštaja u slobodnu zonu, mere trgovinske politike se primenjuju (npr. uvozna dozvola pri ulasku robe u carinsko područje).

Mere trgovinske politike se takođe primenjuju prilikom izvoza robe, odnosno kada se domaća roba iz slobodne zone izvozi iz carinskog područja Republike Srbije. Ova roba podleže merama carinskog nadzora.

Slobodne zone i carinski nadzor

Područje slobodne zone mora biti ograđeno u skladu sa uputstvima carinskog organa, na način koji carinskom organu omogućava sprovođenje carinskog nadzora i sprečava nepropisno unošenje u slobodnu zonu i iznošenje iz slobodne zone bilo kakve

robe. Prostor neposredno izvan ograde mora omogućiti adekvatan carinski nadzor i tom prostoru se može pristupiti uz saglasnost nadležnog nadzornog carinskog organa.

Za sprovođenje carinskog nadzora nad slobodnom zonom i robom smeštenoj u slobodnoj zoni, mesno je nadležan carinski organ koji je teritorijalno nadležan s obzirom na mesto na kome se nalazi slobodna zona (u daljem tekstu: nadzorni carinski organ).

Carinski organ određuje mesto ulaza i izlaza za svaku slobodnu zonu.

Područje slobodne zone i neposredan pristup tim prostorima, uključujući i njihov ulazni i izlazni prostor, pod carinskim su nadzorom, kao i roba, prevozna sredstva i lica koja ulaze u ili napuštaju to područje.

Carinski organ može pregledati robu i sprovesti druge mere carinskog nadzora nad robom koja ulazi, izlazi ili ostaje u slobodnoj zoni.

Carinski organ sprovodi carinsku kontrolu unošenja ili iznošenja robe povremeno, u skladu sa kriterijima utvrđenim sistemom za analizu i procenu rizika, odnosno kad god posumnja da se ne poštuju carinski propisi o poslovanju u slobodnoj zoni.

Pristup slobodnoj zoni može da se zabrani licima za koje postoji sumnja da se neće pridržavati propisanih uslova.

KORISNIK SLOBODNE ZONE

Korisnik slobodne zone može biti osnivač zone, privredno društvo za upravljanje zonom, kao i druga domaća i strana pravna i fizička lica, koji obavljaju privrednu delatnost u slobodnoj zoni na osnovu ugovora o korišćenju slobodne zone, zaključenog sa osnivačem slobodne zone.

Ako je korisnik zone strano lice, isto mora imati ovlašćenog zastupnika, koji će, u svoje ime i za njegov račun, pred carinskim organima, obavljati carinske radnje i postupke predviđene carinskim propisima u vezi sa robom koja se smešta u slobodnu zonu (u praksi je to najčešće osnivač zone ili posredni zastupnik).

Osnivač slobodne zone dužan je da obavesti nadzorni carinski organ o svakom zaključenom ugovoru o korišćenju slobodne zone, kao i o svakom raskidu takvog ugovora. Obaveštenje mora sadržati naziv slobodne zone, broj i datum zaključenog ugovora, kao i naziv, identifikacioni broj i delatnost korisnika zone.

Osnivač slobodne zone je dužan da vodi evidenciju svih ugovora o korisnicima u slobodnoj zoni, koja u svakom momentu, za potrebe kontrole, treba biti na raspolaganju nadzornom i drugim kontrolnim carinskim organima.

U skladu sa Zakonom o slobodnim zonama korisnik može u slobodnoj zoni obavljati proizvodnju i pružati usluge u skladu sa propisima, pri čemu se tim radnjama ne sme ugrožavati životna sredina, zdravlje ljudi, materijalna dobra i bezbednost zemlje. U zonu se ne može uvoziti, niti se iz zone može izvoziti roba čiji je uvoz, odnosno izvoz zabranjen.

Za izgradnju objekta u slobodnoj zoni potrebno je prethodno odobrenje carinskog organa.

Korisnik zone koji prestaje sa poslovanjem u slobodnoj zoni ili obavljanjem pojedine delatnosti u slobodnoj zoni, mora odmah obavestiti nadzorni carinski organ i podneti mu konačne podatke o evidenciji robe radi provere, te utvrđivanja carinski dozvoljenog postupanja ili upotrebe za preostale zalihe robe.

Korisnik zone je dužan da preduzme potrebne mere, kako bi obezbedio da zaposleni za obavljanje delatnosti u slobodnoj zoni poštuju sprovođenje mera carinskog nadzora i provere.

ODOBRAVANJE EVIDENCIJE O ROBI U SLOBODNOJ ZONI I DRUGA ODOBRENJA

Evidencija o robi

Korisnik zone mora, radi carinskog nadzora, na propisan način da vodi evidenciju o unosu robe u slobodnu zonu i iznošenju robe iz slobodne zone, kao i o upotrebi i promenama na robi.

Podaci o robi unose se u evidenciju čim roba uđe u prostorije tih lica. Evidencija mora da omogućí carinskom organu da identifikuje robu i mora da sadrži podatke o kretanju robe.

Ako se pretovar robe obavlja unutar slobodne zone, dokumenta u vezi sa pretovarom moraju se dati na uvid carinskom organu. Kratkotrajno smeštanje robe, zbog pretovara, smatraće se sastavnim delom pretovara.

Zahtev za odobravanje evidencije o robi u slobodnoj zoni

Korisnik zone je dužan da, pre početka obavljanja delatnosti u slobodnoj zoni, nadležnoj carinarnici podnese zahtev za odobravanje oblika i sadržaja evidencije o stranoj robi u slobodnoj zoni. Ukoliko korisnik u zonu namerava unositi i domaću robu, dužan je da podnese i pisani zahtev za odobravanje oblika i sadržaja evidencije o domaćoj robi u slobodnoj zoni.

Zahtev za izdavanje odobrenja o vođenju evidencije podnosi se, u dva primerka, carinskom organu, prema mestu na kom se nalazi slobodna zona.

U zahtevu korisnik navodi detaljan opis delatnosti koje namerava da obavlja u slobodnoj zoni.

Zahtev mora da sadrži sledeće podatke:

- a) detaljne podatke o evidenciji koja se vodi ili će se voditi o robi,
- b) vrstu i carinski status robe (domaća/strana) koja će biti predmet navedenih delatnosti,
- v) kada je to moguće, carinski postupak u okviru koga će se obavljati te delatnosti,
- g) druge podatke koji su potrebni carinskom organu kako bi obezbedio pravilnu primenu propisa o poslovanju u slobodnoj zoni, kako bi se omogućilo sprovođenje carinskog nadzora nad poslovanjem korisnika u slobodnoj zoni.

Uz Zahtev se prilaže ugovor o korišćenju slobodne zone zaključen sa osnivačem zone, u dva primerka, u originalu ili overenoj kopiji.

Obracci Zahteva za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije o robi u slobodnoj zoni dati su u prilogima ovog Uputstva i to:

- a) u Prilogu 1. - obrazac Zahteva za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije o stranoj robi u slobodnoj zoni,
- b) u Prilogu 2. - obrazac Zahteva za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije o domaćoj robi u slobodnoj zoni.

Korisnik zone je dužan da vodi evidenciju o robi u slobodnoj zoni koja, shodno članu 541. Uredbe, mora sadržati najmanje sledeće:

- a) podatke o identifikacionim brojevima, broju i vrsti ambalaže, količini robe, uobičajenom komercijalnom opisu (nazivu) robe, i po potrebi i identifikacioni znak kontejnera;

b) podatke koji omogućavaju da se roba kontroliše u svakom trenutku, a posebno njena lokacija, carinski dozvoljeno postupanje ili upotreba koja joj je određena nakon smeštaja u slobodnu zonu ili njen ponovni ulazak u preostali deo carinskog područja Republike Srbije,

v) podatke o prevoznoj ispravi koja se koristi pri unošenju i iznošenju robe,

g) podatke o carinskom statusu robe (da li je strana ili domaća roba) i, kada je to potrebno, podatke o potvrdi o carinskom statusu robe koja je stavljena u slobodan promet u zoni,

d) podatke o uobičajenim postupcima s robom, kojima je cilj očuvati robu, poboljšati njen izgled ili pripremiti za tržište, odnosno dalju prodaju,

đ) posebne oznake za slučaj da je roba prethodno bila predmetom obavljanja proizvodnih radnji u okviru postupka aktivnog oplemenjivanja ili je bila u postupku privremenog uvoza, ako se unosom robe u slobodnu zonu završava odnosni postupak, i to:

- kod aktivnog oplemenjivanja po sistemu odlaganja, shodno članu 316. Uredbe, za dobijene proizvode ili robu u nepromenjenom stanju upisuje se zabeleška: "U-I roba", a ukoliko roba podleže i primeni posebnih mera trgovinske politike, pored ove oznake unosi se i zabeleška: "Trgovinske mere",

- kod aktivnog oplemenjivanja u sistemu povraćaja, shodno članu 317. Uredbe, za dobijene proizvode stavlja se zabeleška: "U-I roba / sistem povraćaja",

- za privremeni uvoz, shodno članu 350. Uredbe, stavlja se zabeleška "PU roba",

e) podatke o robi koja stavljanjem u slobodan promet ili stavljanjem u postupak privremenog uvoza ne podleže plaćanju uvoznih dažbina niti merama trgovinske politike, a čija se upotreba ili namena moraju proveravati (broj JCI po kom je roba stavljena u postupak).

Nadzorni carinski organ može da odobri da se neki od navedenih podataka ne evidentiraju, ukoliko nisu neophodni za sprovođenje carinskog nadzora, odnosno kada to ne utiče na nadzor ili kontrolu nad slobodnom zonom.

Evidencija se vodi hronološki, prema podacima u ispravama što prate robu pri unošenju/iznošenju robe u/iz zone.

Nadzorni carinski organ može, za vođenje evidencije u slobodnoj zoni, kao evidenciju prihvatiti i evidenciju iz knjigovodstva korisnika zone, ako takva evidencija sadrži sve neophodne podatke koji u svakom trenutku omogućavaju jasan uvid u stvarno stanje robe.

Ukoliko je radi specifičnosti carinskih postupaka koji će se obavljati u slobodnoj zoni potrebno uneti više podataka u evidenciju, korisnik je dužan istu dopuniti.

Korisnik zone na isti način mora voditi i evidenciju o domaćoj robi u slobodnoj zoni.

Ako korisnik zone utvrdi da se stvarno stanje robe i stanje u evidencijama ne slažu, dužan je da o tome bez odlaganja obavesti nadzorni carinski organ.

Ako nadzorni carinski organ utvrdi da je pri tome nastao carinski dug, dužan je preduzeti sve potrebne radnje radi obračuna i naplate istog.

Korisnik slobodne zone može robu koju je uneo u slobodnu zonu da ustupi drugom korisniku. Oba korisnika ovo ustupanje i preuzimanje robe moraju da iskažu u svojim evidencijama. Korisnik, koji ustupa robu drugom korisniku dužan je da o tome bez odlaganja obavesti carinski organ, uz podnošenje odgovarajuće isprave (ugovor, račun i sl.).

Odobranje evidencije zaliha u slobodnoj zoni

Po prijemu zahteva, nadležni carinski organ kojem je podnet zahtev, isti dostavlja nadzornom carinskom organu na prethodnu proveru i mišljenje u vezi predloženog načina vođenja evidencije.

Ako nadzorni carinski organ, u prethodnoj proveru, utvrdi da predloženi oblik i način vođenja evidencije od strane korisnika zone, omogućava sprovođenje carinskog nadzora nad unošenjem u i iznošenjem robe iz slobodne zone i poslovanjem korisnika u zoni, o tome u pisanom obliku dostavlja mišljenje nadležnom carinskom organu kojem je podnet zahtev, koji, nakon toga, donosi rešenje kojim odobrava oblik i sadržaj evidencije u slobodnoj zoni.

Primer rešenja dat je u prilogima ovog Uputstva i to:

- a) u Prilogu 3. - za odobravanje oblika i sadržaja evidencije za stranu robu,
- b) u Prilogu 4. - za odobravanje oblika i sadržaja evidencije za domaća robu.

Ako je korisnik zone strano lice, u rešenju kojim se odobrava oblik i sadržaj evidencije o robi u slobodnoj zoni, obavezno se navode i podaci o njegovom ovlašćenom zastupniku i vrsti zastupanja.

Carinski organ će odobriti vođenje evidencije samo onim licima koja nude sve potrebne garancije za poslovanje u slobodnoj zoni u skladu sa carinskim propisima.

Izmene ili dopune u vođenju evidencije zaliha u slobodnoj zoni

Korisnik zone po sopstvenoj inicijativi ili na zahtev carinskog organa može da zahteva izmene ili dopune odobrenja za vođenje evidencije.

Ako nadzorni carinski organ u obavljanju carinskog nadzora, utvrdi da odobreni način vođenja evidencije ne omogućava ili više ne omogućava efikasno sprovođenje mera carinskog nadzora nad poslovanjem korisnika u slobodnoj zoni, od korisnika slobodne zone će, pismenim putem, zatražiti da u roku određenom mu prema okolnostima slučaja, predloži odgovarajuće izmene ili dopune u načinu vođenja evidencije. Nakon toga, dostavljene izmene i dopune evidencije o robi nadzorni carinski organ dostavlja nadležnom carinskom organu na dalji postupak radi odgovarajuće izmene ili dopune rešenja o odobravanju oblika i sadržaja evidencije u slobodnoj zoni.

Ako korisnik u određenom roku ne predloži odgovarajuće izmene ili dopune u načinu vođenja evidencije ili ako nadzorni carinski organ u više puta utvrdi veće nepravilnosti u načinu vođenja evidencije, odnosno ako utvrdi manjak ili nestanak robe na koju se odnosi evidencija, carinski organ će poništiti odobrenje o vođenju evidencije.

U slučaju poništavanja odobrenja o vođenju evidencije korisnik ne može više obavljati delatnosti na koje se odnosi poništena odobrena evidencija. Postojeće zalihe robe se tretiraju kao da je roba uneta ili ponovno uneta u carinsko područje Republike Srbije i korisnik zone mora odrediti toj robi carinski dozvoljeno postupanje ili upotrebu u roku određenom u rešenju kojim se ukida odobrena evidencija.

Postupak za izmenu, dopunu ili ukidanje rešenja o odobravanju oblika i sadržaja evidencije zaliha robe u slobodnoj zoni može pokrenuti i korisnik zone. Po službenoj dužnosti, taj postupak, osim nadzornog carinskog organa, može pokrenuti i drugi kontrolni carinski organ.

Na navedeni način će se postupiti i u situaciji kada carinski organ utvrdi druga teža ili ponavljajuća kršenja carinskih propisa.

Korisnik zone koji prestaje s poslovanjem ili obavljanjem pojedine delatnosti u slobodnoj zoni dužan je da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana, obavesti nadležni carinski organ i preda mu konačne podatke o evidenciji robe radi provere.

UNOS I SMEŠTAJ ROBE U SLOBODNU ZONU

Smeštaj robe u slobodnu zonu

Ako se u slobodnu zonu smešta roba koja po svojoj prirodi predstavlja opasnost ili može štetiti drugoj robi ili za koju je iz nekih drugih razloga, potrebno obezbediti posebne uslove, nadzorni carinski organ može zahtevati njen smeštaj u prostorije koje su specijalno opremljene za njen smeštaj.

Carinski nadzor nad robom koja se unosi u slobodnu zonu i iznosi iz slobodne zone vrši se na osnovu podataka o korisniku zone, vrsti i količini robe i broju koleta.

Sva roba koja se unosi u slobodnu zonu i iznosi iz slobodne zone mora se prijaviti nadzornom carinskom organu, koji proverava podnete isprave i prevozno sredstvo, te zadužuje unos robe u slobodnu zonu, odnosno razdužuje iznos robe iz zone. Nadzorni carinski organ može, prema njegovoj proceni i analizi rizika, da izvrši i pregled robe.

U skladu sa članom 195. stav 2. Zakona, roba koja se unosi u slobodnu zonu se doprema carinskom organu i podleže propisanim carinskim formalnostima samo u slučaju:

1) kada je bila stavljena u carinski postupak koji se okončava prilikom njenog ulaska u slobodnu zonu. U ovom slučaju se podnose i odgovarajuće isprave zajedno sa robom i shodno se primenjuju pojednostavljena za završetak pojedinačnog carinskog postupka. Ako se postupak aktivnog oplemenjivanja ili privremenog uvoza za dobijene proizvode, odnosno privremeno uvezenu robu, završava tranzitnim postupkom, nakon koga sledi unošenje robe u slobodnu zonu s namerom naknadnog izvoza iz carinskog područja Republike Srbije, carinski organ proverava da li su podaci o robi koja stavljanjem u slobodan promet ili stavljanjem u postupak privremenog uvoza ne podleže plaćanju uvoznih dažbina niti merama trgovinske politike, a čija se upotreba ili namena moraju proveravati uneti u evidenciju;

2) da je smeštena u slobodnu zonu na osnovu odluke carinskog organa da se za tu robu odobri povraćaj ili otpust carinskog duga;

3) domaće robe namenjene izvozu, koja smeštajem u slobodnu zonu ispunjava uslove predviđene posebnim propisima.

Carinski organ može zatražiti da se prilikom unošenja u slobodnu zonu prijavi roba za koju postoji obaveza plaćanja izvoznih dažbina ili na koju se odnose druge mere trgovinske politike, pre svega ako nije moguće na drugi način osigurati nadzor u pogledu poštovanja propisa o plaćanju izvoznih dažbina, odnosno o drugim merama trgovinske politike.

Smeštaj robe u slobodnoj zoni nije vremenski ograničen. Za domaću robu namenjenu izvozu koja smeštajem u slobodnu zonu ispunjava uslove predviđene posebnim propisima mogu da se propišu posebni rokovi smeštaja.

Prilikom unosa robe u slobodnu zonu radi obavljanja delatnosti i izgradnje objekata u zoni ne vrši se obračun i naplata carine i drugih uvoznih dažbina.

U slobodnu zonu može se uneti i smeštati strana roba i domaća roba.

*Unos i smeštaj
strane robe u slobodnu zonu*

Strana roba namenjena unosu u slobodnu zonu stavlja se u postupak tranzita u otpremnoj carinarnici na osnovu JCI za tranzitni postupak ili karneta TIR, kada se roba prevozi uz primenu te isprave, ili karneta ATA, kada se isti koristi kao isprava u postupku tranzita. Strana roba se unosi i smešta u slobodnu zonu na osnovu carinske deklaracije koja se koristi za unos robe u slobodnu zonu (C7), koja se popunjava u skladu sa čl. 11., 12. i 13. Pravilnika o obliku, sadržini, načinu podnošenja i popunjavanja deklaracije i drugih obrazaca u carinskom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 29/10, 84/10, 100/10, 56/11 i 66/11).

U slučaju kad se unosom u slobodnu zonu završavaju postupci aktivnog oplemenjivanja ili privremenog uvoza, u deklaraciju i u evidenciju robe obavezno moraju biti unete i odgovarajuće oznake zavisno od situacije ("U-I roba", "Trgovinske mere", "U-I roba/sistem povraćaja" ili "PU roba"), radi praćenja kretanja robe i eventualne naplate carinskog duga, odnosno radi primene člana 156. Zakona, kojim su propisani uslovi i način povraćaja ili otpusta uvoznih dažbina. Ove zabeleške se stavljaju zbog toga što stavljanjem u zonu predmetna roba nije izvezena iz carinskog područja. Ukoliko se roba, koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja u sistemu odlaganja ili postupku privremenog uvoza unese na preostalo područje Republike Srbije, ista će podlegati naplati carinskog duga i kamata, obračunatim kako je predviđeno za pripadajući postupak. Ako se na preostalo područje Republike Srbije unosi roba koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja u sistemu povraćaja, plaćena carina se neće vratiti, a ukoliko je povraćaj obavljen, isti se mora naplatiti u iznosu (vrednosti) povraćaja.

Napominjemo da se nad robom koja se dopremi carinarnici, koja vrši nadzor nad slobodnom zonom, može sprovesti privremeni smeštaj dok joj se ne odredi carinski dozvoljeno postupanje ili upotreba, u skladu sa odredbama čl. 75. do 78. Carinskog zakona. Postupak privremenog smeštaja se može sprovesti bez podnošenja sažete deklaracije, na osnovu tranzitnog dokumenta po kom je roba upućena u slobodnu zonu.

Unos i smeštaj domaće robe u slobodnu zonu

Domaća roba se unosi i smešta u slobodnu zonu na osnovu:

- 1) fakture, kada se u slobodnu zonu smešta domaća roba koju korisnik zone kupuje na ostalom delu carinskog područja Republike Srbije od drugog lica,
- 2) otpremnice, kada korisnik zone smešta u slobodnu zonu vlastitu robu sa ostalog dela carinskog područja Republike Srbije,
- 3) carinske deklaracijom za unos robe u slobodnu zonu, ako se u zonu unosi domaća namenjena izvozu koja smeštajem u slobodnu zonu ispunjava uslove predviđene posebnim propisima (roba za koju su propisani izvozni podsticaji). Ova roba se mora, u skladu sa članom 549. Uredbe, deklarirati za izvoz i izvesti u roku od 3 meseca od dana unosa u slobodnu zonu.

Domaća roba iz tačaka 1) i 2) može se uneti u slobodnu zonu radi upotrebe u proizvodnim procesima, kao i radi potrošnje u zoni (prehrambeni artikli, kancelarijski materijal i sl.).

Račun, odnosno otpremnica na osnovu kojih se domaća roba unosi u slobodnu zonu podnosi se u 2 primerka i mora da sadrži sve podatke koji su neophodni za evidenciju o robi u slobodnoj zoni. Nadležni carinski službenik, na priloženi dokument, upisuje datum unosa u slobodnu zonu, što overava svojim potpisom (uz navođenje službene šifre) i službenim pečatom. Nakon overe carinski službenik jedan primerak isprave zadržava za službenu evidenciju i odlaže ga u poseban registrator prema datumu

overe, a drugi vraća deklarantu, odnosno njegovom zastupniku. Ova overa služi poreskom obvezniku kao dokaz da je roba uneta u slobodnu zonu.

Domaća roba koja nije namenjena proizvodnji i potrošnji u zoni može se skladištiti u slobodnoj zoni samo ako se time ne otežava carinski nadzor nad poslovanjem u slobodnoj zoni i ako je to odobreno rešenjem o odobravanju evidencije o robi.

Unos domaće robe namenjene izvozu

Domaća roba namenjena izvozu može se uneti u slobodnu zonu samo izuzetno, pošto je osnovno pravilo da se roba namenjena izvozu treba izvozno ocariniti i izvesti iz carinskog područja Republike Srbije, pri čemu je izvoz završen kad roba fizički napusti carinsko područje Republike Srbije. Unosom u zonu robe namenjene izvozu, nije izvršen izvoz pošto je prostor slobodne zone deo područja Republike Srbije. Međutim, u slobodnu zonu se može uneti roba namenjena izvozu za koju postoje posebni propisi na osnovu njenog smeštaja u zonu, i na istu se primenjuju svi propisi i mere koje bi se primenile kada bi se ta roba izvozila u uobičajenom postupku izvoza. U slobodnu zonu se može uneti i smestiti ona roba za koju se nakon izvoza mogu koristiti različite izvozne podsticajne mere (subvencije). Za tu robu se izvozne podsticajne mere mogu koristiti i unosom te robe u slobodnu zonu, odnosno i pre nego što se roba izveze, tj. pre nego što napusti područje Republike Srbije.

Roba namenjena izvozu unosi se u slobodnu zonu podnošenjem carinske deklaracije za unos robe u slobodnu zonu (vrsta isprave C7 – unos robe u slobodnu zonu, sa šifrom postupka "76"), pri čemu se u drugu poddelu rubrike 37 unosi šifra "23" za nacionalni postupak iz Kodeksa šifara. Ova roba se mora odmah uneti u evidenciju korisnika zone, gde se pored ostalih potrebnih podataka upisuje i datum unosa u zonu, kao i podatak o carinskoj deklaraciji po kojoj je roba uneta u zonu. Ovaj datum je potrebno uneti pošto se roba namenjena izvozu mora izvesti u roku od tri meseca od dana unosa. Prilikom izvoza robe iz slobodne zone podnosi se JCI za postupak izvoza, koja se popunjava u skladu sa članovima 8., 9. i 10. Pravilnika. Uz izvoznju deklaraciju moraju biti priložene sve isprave koje su potrebne za izvoz te robe.

Ukoliko se roba ne izveze u propisanom roku od 3 meseca, a podsticajne mere su iskorišćene, ostvareni podsticaj se mora vratiti.

Ukoliko se u slobodnu zonu smešta domaća roba koja podleže plaćanju izvozne carine nadležni carinski organ će zahtevati da se ta roba posebno evidentira.

Domaća roba namenjena izvozu koja podleže merama poljoprivredne politike može se staviti u neki od postupaka ili se može odobriti njena upotreba ako unosom u slobodnu zonu ispunjava uslove propisane za izvoz takve robe.

Ako se pomenuta roba vrati u ostali deo carinskog područja Republike Srbije, ili ako u roku propisanom u skladu sa članom 196. stav 2. Zakona, nije odobreno neko od dozvoljenih postupanja ili upotrebe, carinski organ će preduzeti mere u skladu sa propisima koji se odnose na nepoštovanje određenog postupanja ili upotrebe.

Potvrda o unosu robe u slobodnu zonu

Ako se na osnovu unosa robe u slobodnu zonu može zahtevati povraćaj plaćenog carinskog duga ili otpust od naplate još neplaćenog carinskog duga, ili ako se na osnovu unosa u slobodnu zonu domaće robe namenjene izvozu mogu zahtevati pogodnosti koje se vezuju za tu robu, nadzorni carinski organ će, na zahtev korisnika zone, potvrditi unos robe (što nije potvrda istupa robe iz carinskog područja Republike Srbije),

zabeleškom na poleđini podnete deklaracije po kojoj se roba smešta u slobodnu zonu (npr. "Unos u slobodnu zonu", broj i datum iz kontrolnika, službena šifra i potpis carinskog službenika i overa službenim pečatom).

Potvrda o carinskom statusu robe

Kada se roba unosi ili vraća sa područja slobodne zone u drugi deo carinskog područja Republike Srbije, a na zahtev zainteresovanog lica, carinski organ će potvrditi da li je roba koja je smeštena u slobodnu zonu domaća ili strana roba. Korisnik slobodne zone dokazuje status domaće robe ako je strana roba stavljena u slobodan promet u zoni, kao i kada je u slobodan promet u zoni stavljena roba nakon postupka aktivnog oplemenjivanja ili postupka prerade pod carinskom kontrolom.

Kada se ne može dokazati status robe kao domaća robe ili strane robe, roba će se smatrati:

- a) domaćom robom u svrhu plaćanja izvoznih dažbina, dobijanja izvoznih dozvola (sertifikata) i primene propisanih trgovinskih mera kod izvoza,
- b) stranom robom u svim drugim slučajevima.

POSTUPANJE SA ROBOM U SLOBODNOJ ZONI

Uslovi za obavljanje privredne delatnosti u slobodnoj zoni

Carinski organ mora biti unapred obavešten o obavljanju privrednih delatnosti u slobodnoj zoni, koje se obavljaju pod carinskim nadzorom, pod uslovima koji su propisani zakonom.

U zavisnosti od vrste robe ili zahteva carinskog nadzora, carinski organ može da uvede mere zabrane ili ograničenja u vezi sa obavljanjem privredne delatnosti u slobodnoj zoni.

Carinski organ odobrava obavljanje privredne delatnosti u slobodnoj zoni licima koja pruže neophodne garancije da je omogućeno sprovođenje carinskog nadzora i kontrole.

Postupanje sa robom u slobodnoj zoni

Dok se nalazi u slobodnoj zoni strana roba može da se:

- a) stavi u slobodan promet pod uslovima koji su propisani za taj postupak i u skladu sa odredbama člana 203. Zakona, kojim je propisan način utvrđivanja carinske vrednosti i obračun carinskog duga;
- b) podvrgne uobičajenim oblicima postupanja koje se obavlja radi očuvanja robe, poboljšanja njenog izgleda ili kvaliteta, odnosno pripreme za tržište ili dalju prodaju, bez posebnog odobrenja;
- v) stavi u postupak aktivnog oplemenjivanja, prema uslovima koji su propisani za taj postupak;
- g) stavi u postupak prerade pod carinskom kontrolom, prema uslovima koji su propisani za taj postupak;
- d) stavi u postupak privremenog uvoza, prema uslovima propisanim za taj postupak;
- đ) ustupi u korist države u skladu sa članom 209. Zakona;

e) uništi, pod uslovom da odgovorno lice pruži nadzornom carinskom organu sve neophodne podatke o robi.

U slučaju da je roba stavljena u postupak aktivnog oplemenjivanja, prerade pod carinskom kontrolom ili postupak privremenog uvoza, nadzorni carinski organ može, imajući u vidu uslove za rad i sprovođenje mera carinskog nadzora u slobodnim zonama, ako je potrebno, tim uslovima prilagoditi mere kontrole.

Svako postupanje sa robom u slobodnoj zoni, korisnik zone mora, bez odlaganja, uneti u odobrenu evidenciju o robi iz koje mora biti prepoznatljiv postupak u vezi sa robom. Evidencija korisnika mora odgovarati stvarnom stanju robe.

Nadzorni carinski organ obavlja carinski nadzor i kontrolu u zoni i u odobrenoj evidenciji, shodno njegovoj analizi i proceni rizika, odnosno kada god obavljanje tih radnji smatra potrebnim.

Stavljanje robe u slobodan promet

Ako se strana roba smeštena u slobodnu zonu stavlja u slobodan promet, korisnik zone podnosi carinsku deklaraciju za stavljanje robe u slobodan promet, uz primenu mera trgovinske politike, završavanje drugih radnji predviđenih u vezi sa robom i naplatu carinskog duga kojem podleže, kada, u skladu sa članom 104. Zakona, strana roba stiže status domaća robe.

Postupak aktivnog oplemenjivanja u slobodnoj zoni

Korisnik zone koji namerava da obavlja aktivno oplemenjivanje u slobodnoj zoni u sistemu odlaganja (ili organizuje izvođenje aktivnog oplemenjivanja), mora prethodno, pre otpočinjanja proizvodnih radnji, od nadležnog carinskog organa dobiti odobrenje za aktivno oplemenjivanje.

Postupak aktivnog oplemenjivanja u slobodnoj zoni u svemu se jednako odvija kao da se sprovodi u drugom delu carinskog područja Republike Srbije.

Postupak aktivnog oplemenjivanja u slobodnoj zoni može početi tako što se roba deklarise na osnovu knjigovodstvenih isprava (evidencija korisnika zone). To znači da posle donošenja odobrenja za postupak aktivnog oplemenjivanja nije potrebno podnositi deklaraciju (C5) za taj postupak, već se za praćenje ovog postupka koristi odobrena evidencija korisnika zone. Broj odobrenja se unosi u pomenutu evidenciju kao i u C7 po kojoj se roba unosi u slobodnu zonu.

Carinski organ neće odobriti korišćenje navedenog pojednostavljenja ako korisnik zone ne pruži potrebne garancije za pravilno sprovođenje postupaka.

Carinski organ može odbiti izdavanje odobrenja i licima, koja obavljaju proizvodne operacije u okviru postupka aktivnog oplemenjivanja ili prerade pod carinskom kontrolom samo povremeno.

Izuzetno, korisnik može tražiti da se primeni uobičajeni postupak za početak postupka aktivnog oplemenjivanja.

Bez obzira da li se roba stavlja u postupak aktivnog oplemenjivanja na osnovu knjigovodstvene isprave ili u redovnom postupku, pre otpočinjanja ovog postupka treba pribaviti odobrenje nadležne carinarnice.

Korisnik zone obavezan je da vodi evidenciju o postupku aktivnog oplemenjivanja. Carinski organ može odobriti da se za potrebe evidencije koristi postojeće knjigovodstvo korisnika odobrenja, ako sadrži sve potrebne podatke.

Ova evidencija treba da sadrži sledeće podatke i omogući nadzor nad postupkom:

- podatke iz deklaracija kojima se roba stavlja u carinski postupak,
- podatke iz deklaracija kojima se robi određuje carinski dozvoljeno postupanje ili upotreba radi završetka postupka,
- datum i odgovarajuće podatke o drugim carinskim ispravama i svim drugim ispravama koje se odnose na početak i završetak postupka,
- vrstu proizvodnih radnji, vrstu rukovanja ili privremene upotrebe,
- normativ upotrebe ili, po potrebi, metodu za njegov obračun,
- podatke koji omogućavaju praćenje robe, uključujući mesto gde se nalazi i podatke o bilo kojem premeštanju,
- trgovački ili tehnički opis potreban za utvrđivanje istovetnosti robe i
- podatke koji omogućavaju praćenje kretanja u postupku aktivnog oplemenjivanja koji se sprovodi uz upotrebu istovrsne robe.

Carinski organ može da odobri da se neki od ovih podataka ne evidentiraju, ako to nema štetan uticaj za sprovođenje kontrole ili nadzora postupaka za robu koja se prerađuje ili upotrebljava.

Evidencija mora da sadrži i podatke o odobrenju.

Kada se u postupak aktivnog oplemenjivanja stavlja roba koja se već nalazi u slobodnoj zoni i za koju se vodi evidencija koja je predviđena za slobodne zone, ta evidencija će se smatrati odgovarajućom ukoliko sadrži sve podatke potrebne za postupak aktivnog oplemenjivanja, kao i ukoliko omogućuje carinarnici sprovođenje mera nadzora nad tim celokupnim postupkom.

U odobrenu evidenciju robe u slobodnoj zoni, potrebno je upisati napomenu da je roba zbog početka postupka aktivnog oplemenjivanja upisana u odgovarajuću evidenciju tog postupka.

U skladu sa članom 556. Uredbe postupak aktivnog oplemenjivanja završava se upisom te robe u evidenciju o robi u slobodnoj zoni u koju je potrebno uneti napomenu „**U-I roba**“, kao i „**Trgovinske mere**“ ako roba podleže i primeni posebnih mera trgovinske politike.

Upis u evidenciju postupka aktivnog oplemenjivanja mora omogućiti carinskom organu da u svako doba proverí tačno stanje robe ili proizvoda, za koju je u slobodnoj zoni započeo taj postupak.

Obavljanje dela proizvodnih radnji izvan zone

Ako će korisnik zone deo proizvodnih radnji u okviru postupka aktivnog oplemenjivanja obavljati unutar slobodne zone, a deo u drugom delu carinskog područja Republike Srbije ili u drugoj slobodnoj zoni, u tom slučaju potrebno je podneti zahtev i doneti odobrenje za celokupan postupak aktivnog oplemenjivanja. Ovo odobrenje mora da sadrži sve proizvodne radnje potrebne za izradu dobijenih proizvoda u zoni i na drugom delu carinskog područja, kao i podatke o korisnicima (preduzećima) koji će izvoditi pojedine faze postupka. U ovom slučaju, odobrenjem za aktivno oplemenjivanje treba biti određena obaveza korisnika zone, kao nosioca tog odobrenja, da vodi evidenciju o kretanju te robe, što uključuje i evidentiranje prenosa robe između korisnika u okviru jednog odobrenja, na način koji omogućava nadzor i praćenje privremenog iznošenja iz slobodne zone i vraćanja robe u slobodnu zonu.

Korisnik zone je dužan da položi instrument obezbeđenja kojim se obezbeđuje carinski dug koji bi mogao nastati prilikom privremenog iznošenja strane robe iz slobodne zone.

Po dobijanju odobrenja za postupak aktivnog oplemenjivanja, prilikom iznošenja robe iz slobodne zone na drugi deo carinskog područja, korisnik nadležnom carinskom organu podnosi zahtev za privremeno iznošenje robe iz slobodne zone radi obavljanja pojedinih faza proizvodnje. Po dobijanju odobrenja za privremeno iznošenje, korisnik slobodne zone privremeno iznosi robu Deklaracijom za privremeno iznošenje robe iz slobodne zone (Prilog 5) koja se podnosi u dva primerka od kojih se jedan vraća korisniku, a drugi zadržava nadležni carinski organ koji o privremenom iznošenju robe vodi posebnu evidenciju u Kontrolniku robe koja se privremeno iznosi iz slobodne zone (Prilog 6). Prilikom vraćanja, odnosno ponovnog unosa dobijenih proizvoda u slobodnu zonu, uz fakturu, odnosno drugi komercijalni dokument, podnosi se overeni primerak Deklaracije za privremeno iznošenje robe iz slobodne zone koji je pratio robu prilikom iznošenja. Unosom dobijenih proizvoda u zonu potrebno je razdužiti evidenciju o privremenom iznošenju iz slobodne zone.

Do izrade odgovarajućeg programa u ISCS-u nadležna carinska ispostava će ručno voditi i obrađivati pomenuti kontrolnik i deklaraciju.

Korisnik slobodne zone može iz opravdanih razloga sukcesivno vraćati u slobodnu zonu doradene proizvode na osnovu fakture ili druge komercijalne isprave ispostavljene od preduzeća koje je vršilo doradu van slobodne zone. U tom slučaju se na svakoj fakturi ili drugoj komercijalnoj ispravi kojom se roba vraća u slobodnu zonu unosi broj Deklaracije za privremeno iznošenje robe iz slobodne zone na osnovu koje je roba privremeno izneta iz slobodne zone. Korisnici slobodne zone su dužni da vode evidenciju o sukcesivnom vraćanju privremeno iznesene robe. Kod poslednjeg u nizu sukcesivnog vraćanja korisnik je dužan da uz fakturu, odnosno komercijalnu ispravu priloži i overenu kopiju obrasca Deklaracije za privremeno iznošenje robe iz slobodne zone i specifikaciju robe koja je sukcesivno vraćana po tom obrascu deklaracije radi celovitog saldiranja privremenog iznošenja i vraćanja robe, odnosno razduženja predmetnog obrasca deklaracije u Kontrolniku robe koja se privremeno iznosi iz slobodne zone.

U slučaju kad korisnik zone privremeno iznosi robu iz zone na drugi deo teritorije Republike Srbije radi ispitivanja, atestiranja i markentiškog prezentiranja postupiće se na objašnjeni način za slučaj kad se iz slobodne zone na drugi deo teritorije Republike Srbije iznosi roba radi obavljanja dela proizvodnih radnji.

Ostali carinski postupci u slobodnoj zoni

Korisnik zone koji namerava da obavlja postupak prerade pod carinskom kontrolom u zoni, mora prethodno (pre otpočinjanja proizvodnih radnji) od nadležnog carinskog organa ishoditi odobrenje za postupak prerade pod carinskom kontrolom. Postupak prerade pod carinskom kontrolom u slobodnoj zoni u svemu se jednako odvija kao da se sprovodi u drugom delu carinskog područja Republike Srbije.

Postupak privremenog uvoza u slobodnoj zoni, bilo uz potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina, u svemu se jednako odvija kao da se sprovodi u drugom delu carinskog područja Republike Srbije.

Uobičajeni oblici postupanja sa robom

Strana roba koja je smeštena u slobodnoj zoni, može bez posebnog odobrenja nadležnog carinskog organa, proći uobičajene oblike postupanja iz Priloga 24 Uredbe, koji su neophodni za očuvanje robe, poboljšanje njenog izgleda ili tržišnog kvaliteta ili da se pripremi za tržište ili dalju prodaju. Korisnik zone, treba pre vršenja odobrenog uobičajenog oblika postupanja o tome pismeno obavestiti nadzorni carinski organ.

Ukoliko odobrenje za obavljanje uobičajenih oblika postupanja sa robom nije sadržano u samom odobrenju za odobravanje oblika i sadržaja evidencije zaliha strane robe, korisnik zone može nadzornom carinskom organu podneti zahtev u pisanom obliku za svako pojedinačno nameravano vršenje uobičajenih oblika postupanja.

Obaveštenje ili Zahtev korisnika zone za vršenje uobičajenih oblika postupanja sa robom u slobodnoj zoni mora sadržati najmanje podatke o: korisniku zone, ispravi na osnovu koje je odnosna roba smeštena u slobodnu zonu, vrsti (opis), količini i carinskoj vrednosti robe koja se podvrgava uobičajenim oblicima postupanja koji će se vršiti nad robom, datumu ili periodu vršenja.

Domaća roba namenjena izvozu koja je obuhvaćena posebnim merama poljoprivredne politike može se u slobodnoj zoni podvrgnuti samo takvim oblicima postupanja koji su za tu robu izričito dozvoljeni. Ti postupci mogu se preduzimati bez posebnog odobrenja.

Ustupanje i uništenje robe smeštene u slobodnu zonu

Kod ustupanja u korist države i uništenja strane robe koja je smeštena u slobodnu zonu, primenjuju se pravila kao kada se navedena carinski odobrena postupanja ili upotreba sprovode u drugom delu carinskog područja Republike Srbije.

Garancija za obezbeđivanje naplate carinskog duga

Za stranu robu smeštenu u slobodnu zonu, kao i za stranu robu koja je u toj zoni podvrgnuta postupku aktivnog oplemenjivanja, privremenog uvoza ili postupku prerade pod carinskom kontrolom, obzirom da je navedena zona pod carinskim nadzorom, ne polaže se garancija za obezbeđenje naplate carinskog duga, osim u slučaju kad se roba privremeno iznosi iz slobodne zone.

IZNOŠENJE ROBE IZ SLOBODNE ZONE

Korisnik zone je dužan, bez odlaganja, podatke o robi koju iznosi iz slobodne zone, odnosno iz prostora gde obavlja delatnost vezanu za tu robu, uneti u odobrenu evidenciju.

Roba koja napušta slobodnu zonu može da bude:

- 1) izvezena ili ponovo izvezena iz carinskog područja Republike Srbije, ili
- 2) uneta u drugi deo carinskog područja Republike Srbije.

U obe situacije podnosi se carinska deklaracija za određeni carinski postupak.

Ako se roba iznosi iz slobodne zone radi izvoza ili ponovnog izvoza, podnosi se:
a) izvozna carinska deklaracija C1, kada se izvozi domaća roba iz slobodne zone,

- b) izvozna deklaracija C3, ako se ponovno izvozi roba kojom se razdužuje odgovarajući carinski postupak sa ekonomskim dejstvom obavljen u slobodnoj zoni,
- v) izvozna deklaracija C3, kada se ponovno izvozi ili izvozi roba koja je bila stavljena u odgovarajući carinski postupak s ekonomskim dejstvom koji je obavljen u drugom delu carinskog područja Republike Srbije, a koja je nakon tog postupka, radi njenog naknadnog ponovnog izvoza ili izvoza, bila smeštena u slobodnoj zoni. Deklaracija za ponovni izvoz se podnosi i u situaciji ako domaći korisnik zone izvozi stranu robu koja je bila smeštena u slobodnoj zoni (postupak reeksporta).
- g) tranzitna (TR) deklaracija ako strani korisnik zone stranu robu, koja nije bila stavljena u neki od carinskih postupaka, iznosi iz slobodne zone radi iznosa iste iz carinskog područja Republike Srbije.

Kada roba napušta carinsko područje Republike Srbije iz slobodne zone, carinski organ kontroliše primenu odredaba koje se odnose na izvoz, pasivno oplemenjivanje, ponovni izvoz, postupke s odlaganjem ili postupak unutrašnjeg tranzita, kao i primenu odredaba koje se odnose na robu koja napušta carinsko područje Republike Srbije.

Strana roba koja je uneta iz slobodne zone u drugi deo carinskog područja Republike Srbije može se, uz podnošenje propisane deklaracije:

- a) staviti u slobodan promet,
- b) staviti u postupak aktivnog oplemenjivanja,
- v) staviti u postupak prerade pod carinskom kontrolom,
- g) staviti u postupak privremenog uvoza,
- d) staviti u postupak carinskog skladištenja,
- đ) staviti u postupak tranzita,
- e) ustupiti u korist države,
- ž) uništiti pod carinskim nadzorom.

Ako se iz slobodne zone na drugi deo carinskog područja iznosi domaća roba koja je bila smeštena u slobodnu zonu podnosi se faktura (ako korisnik zone prodaje robu kupcu na preostalom području Republike Srbije), odnosno otpremnica (ukoliko se iznosi vlastita roba) i ista se evidentira, kao povrat domaće robe.

U slučaju ako se iz slobodne zone u drugi deo carinskog područja iznosi domaća roba koja je bila namenjena izvozu, a gde postupak izvoza nije izvršen, potrebno je poništiti izvoznju deklaraciju (ukoliko je bila podneta), kao i sve finansijske i druge pogodnosti koje je korisnik slobodne zone dobio smeštajem te robe u slobodnu zonu. Ukoliko izvozna deklaracije nije bila podneta potrebno je razdužiti deklaraciju (C7) po kojoj je izvršen unos ove robe u slobodnu zonu.

Iznošenje robe iz slobodne zone radi upućivanja u drugu zonu ili drugu unutrašnju carinsku ispostavu

Strana roba smeštena u slobodnu zonu može se:

- a) uputiti u drugu slobodnu zonu, u kom slučaju se roba upućuje i smešta u drugu slobodnu zonu tranzitnom deklaracijom, ili
- b) uputiti, po tranzitnoj carinskoj deklaraciji, nadležnoj carinskoj ispostavi radi sprovođenja odgovarajućeg carinskog postupka u koji se roba namerava staviti. U carinskoj ispostavi kojoj je roba upućena podnosi se deklaracija za zahtevani carinski postupak, uz primenu propisa za odnosni postupak.

CARINSKI DUG U VEZI SA ROBOM U SLOBODNOJ ZONI

Carinski dug koji nastaje prihvatanjem deklaracije za puštanje u slobodna promet

Za stranu robu koja podleže plaćanju uvoznih dažbina, a koja se, nakon smeštaja u slobodnoj zoni, stavlja u slobodan promet ili u postupak privremenog uvoza sa delimičnim oslobađanjem od plaćanja uvoznih dažbina, bilo u slobodnoj zoni ili u drugom delu carinskog područja Republike Srbije, nastaje carinski dug i za istu treba podneti deklaraciju za odnosni postupak, uz primenu propisa i pravila važećih za taj postupak.

Obaveza plaćanja carine za robu koja se iz slobodne zone stavlja u promet na drugi deo teritorije Republike Srbije nastaje na dan kad je roba prešla iz zone na teritoriju Republike Srbije, pri čemu se iznos carine i drugih uvoznih dažbina utvrđuje prema stanju robe i po propisima koji važe na dan prihvatanja carinske deklaracije, u skladu sa odredbama Carinskog zakona. Carinska vrednost se određuje na osnovu stvarno plaćene cene ili cene koju treba platiti.

Ako je strana roba iz slobodne zone za koju je nastao carinski dug bila predmet uobičajenih oblika postupanja, korisnik zone (deklarant) može, ako je takvo postupanje carinski organ odobrio, u skladu sa članom 203. stav 3. Zakona, zahtevati utvrđivanje visine carinskog duga na osnovu vrste robe, carinske vrednosti i količine kao da nije bila predmet uobičajenih oblika postupanja.

Ako se pomenuta carinska vrednost robe zasniva na stvarno plaćenju ceni, odnosno ceni koju za tu robu treba platiti, u koju su uračunati troškovi skladištenja i održavanja robe dok leži u slobodnoj zoni, takvi troškovi se ne uračunavaju u carinsku vrednost te robe, ako se u fakturi iskažu odvojeno.

Carinski dug koji nastaje stavljanjem u slobodan promet robe iz postupka aktivnog oplemenjivanja i privremenog uvoza

Ako unosom u ostali deo carinskoga područja Republike Srbije nastane carinski dug za proizvod koji je nastao proizvodnjom u slobodnoj zoni, odnosno u postupku aktivnog oplemenjivanja, iznos duga utvrdiće se na osnovu vrednosti uvozne robe sadržane u dobijenim proizvodima.

Prilikom stavljanja u slobodan promet podnosi se JCI popunjena u skladu sa članovima 12. i 13. pomenutog Pravilnika, s tim što se u njoj navodi tarifna oznaka dobijenog proizvoda i vrednost uvozne robe sadržane u dobijenim proizvodima. Ukoliko je u proizvodnji dobijenog proizvoda upotrebljen strani repromaterijal iz jednog tarifnog stava, u rubriku 47 (Obračun dažbina) upisuje se stopa carine za taj repromaterijal. Ukoliko je u proizvodnji dobijenog proizvoda upotrebljen strani repromaterijal koji se svrstava u tarifne stavove sa različitim stopama carine u rubriku 47 upisuje se ukupan **iznos dažbina** (a ne stopa carine) koje treba platiti za ugrađeni strani repromaterijal, obračunat primenom odgovarajućih stopa carine za svaki od tih repromaterijala. Shodno članu 106. Carinskog zakona ukoliko je u dobijeni proizvod ugrađen strani repromaterijal koji se svrstava u više tarifnih oznaka, carinski organ može, na zahtev deklaranta, dozvoliti da se carina obračuna na osnovu svrstavanja u tarifnu oznaku onog repromaterijala čija je stopa carine najviša, odnosno u rubriku 47 upisuje se stopa carine za taj repromaterijal.

Ako se strana roba, koja je pre unosa u zonu bila u postupku aktivnog oplemenjivanja ili u postupku privremenog uvoza, a nakon njenog unosa (smeštaja) u

slobodnu zonu, stavlja u slobodan promet bilo u slobodnoj zoni ili u drugom delu carinskog područja Republike Srbije, ta roba podleže naplati carinskog duga i kompenzatorne kamate u skladu sa članom 285. Uredbe, kako je to predviđeno za pripadajući postupak, jer ta roba unosom u slobodnu zonu nije izvezena.

Ukoliko se dobijeni proizvodi ili roba u nepromenjenom stanju, koji su bili u postupku aktivnog oplemenjivanja u sistemu povraćaja, nakon njihovog unosa u slobodnu zonu ne izvezu, odnosno ukoliko se stavljaju u slobodan promet, iznos uvoznih dažbina koji je vraćen odnosno za koji je izvršen otpust, smatraće se iznosom carinskog duga.

***Carinski dug koji nastaje
nezakonitim raspolaganjem robe u zoni***

Carinski dug nastaje trošenjem ili upotrebom strane robe u slobodnoj zoni pod drugim uslovima od onih koji su propisani važećim propisima.

Takođe, ukoliko strana roba nestane u slobodnoj zoni što korisnik zone ne može opravdati na prihvatljiv način, smatra se da je ta roba bila potrošena ili korišćena protivno propisanim uslovima, te za istu nastaje carinski dug.

Carinski dug nastaje u trenutku kada se roba potroši ili prvi put upotrebi na način protivan važećim propisima.

Ovo objašnjenje se primenjuje od 01.02.2012. godine.

(Akt Uprave carina 148-03-030-06-8/2011 od 26.12.2011.godine)

Zahtev za odobravanje oblika i sadržaja evidencije o stranoj robi u slobodnoj zoni

1. Naziv, sedište, adresa i PIB korisnika zone: .....

2. Slobodna zona: .....

3. Prostor u slobodnoj zoni: .....

4. Ugovor o korišćenju slobodne zone (broj i datum): .....

5. Delatnosti koje korisnik zone namerava obavljati nad robom u zoni: .....

a) Odobrenje nadležnog carinskog organa za postupak aktivnog oplemenjivanja (broj i datum): .....

b) Odobrenje nadležnog carinskog organa za postupak prerade pod carinskom kontrolom (broj i datum): .....

c) Delatnosti koje korisnik namerava obavljati nad robom izvan područja slobodne zone (navesti radnje, naziv, sedište i PIB lica koje će vršiti te radnje):
.....
.....

6. Ostali podaci o robi koja se unosi u slobodnu zonu: .....

7. Carinski postupci koji će se koristiti za izvođenje navedenih delatnosti:
.....
.....

8. Isprave na osnovu kojih će se roba unositi u slobodnu zonu: .....

9. Nameravani oblici rukovanja robom: .....

10. Nameravano privremeno iznošenje robe iz slobodne zone: .....

U prilogu:

1. Predloženi oblik i sadržaj vođenja evidencije,

2. Ugovor o korišćenju slobodne zone zaključen sa osnivačem zone.

Datum: _____

M.P.

Potpis

_____
(ime i prezime ovlašćenog lica)

Zahtev za odobravanje oblika i sadržaja evidencije o domaćoj robi u slobodnoj zoni

1. Naziv, sedište, adresa i PIB korisnika zone: .....

.....

2. Slobodna zona: .....

3. Prostor u slobodnoj zoni: .....

4. Ugovor o korišćenju slobodne zone (broj i datum): .....

5. Delatnosti koje korisnik zone namerava obavljati nad robom u zoni: .....

.....

.....

6. Roba za koju se smeštajem u slobodnoj zoni vezuju izvozne podsticajne mere: .....

.....

7. Ostali podaci o robi koja se unosi u slobodnu zonu:

.....

.....

8. Carinski postupci koji će se koristiti za izvođenje navedenih delatnosti:

.....

.....

9. Isprave na osnovu kojih će se roba unositi u slobodnu zonu: .....

.....

10. Nameravani oblici rukovanja robom: .....

.....

11. Nameravani privremeni premeštaj robe: .....

U prilogu:

1. Predloženi blik i sadržaj vođenja evidencije,

2. Ugovor o korišćenju slobodne zone zaključen sa osnivačem zone.

Datum: _____

M.P.

Potpis

_____
(ime i prezime ovlašćenog lica)

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO FINANSIJA
UPRAVA CARINA
CARINARNICA _____
Broj: _____
_____.2012. godine
_____

Carinarnica _____, rešavajući po zahtevu preduzeća _____ iz _____, za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije za stranu robu u slobodnoj zoni, nadležna na osnovu čl. 252. st. 2. tač. 7. i čl. 253. Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", br. 73/03, ... i 18/10) i čl. 192. Zakona o opštem upravnom postupku, donosi

R E Š E N J E

Odobrava se oblik i sadržaj evidencije o stranoj robi u slobodnoj zoni, podnet od strane preduzeća _____ iz _____, korisnika Slobodne zone _____, a prema izgledu i sadržaju evidencije koja je u prilogu ovog rešenja i njen je sastavni deo.

Carinski postupci koji će se obavljati u slobodnoj zoni su:

- 1) _____, šifra: _____
- 2) _____, šifra: _____
- 3) _____, šifra: _____

Korisnik slobodne zone u poslovanju u slobodnoj zoni dužan je da se u svemu pridržava važećih carinskih i drugih propisa koji se primenjuju na robu koja je predmet tog poslovanja.

O b r a z l o ž e n j e

Preduzeće _____ iz _____ podnelo je, kao korisnik Slobodne zone _____, na prostoru _____ na osnovu ugovora br. _____ od _____ zaključenog sa osnivačem zone _____, zahtev za odobravanje oblika i sadržaja evidencije o stranoj robi u slobodnoj zoni.

Uz zahtev je priložen: Ugovor o korišćenju slobodne zone zaključen sa osnivačem zone, detaljan opis delatnosti koje će obavljati u slobodnoj zoni i predloženi oblik i sadržaj vođenja evidencije.

Carinarnica _____ je razmotrila zahtev, kao i priloge uz isti, i utvrdila da predloženi oblik i sadržaj evidencije ispunjava uslove iz člana 201. Carinskog zakona („Službeni glasnik RS“, br. 18/10) i čl. 529. do 534. i člana 541. Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom („Službeni glasnik RS“, br. 29/10).

Na osnovu napred izloženog rešeno je kao u dispozitivu rešenja.

Saglasno članu 532. Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom carinarnica može ovo rešenje izmeniti, dopuniti ili ukinuti.

Protiv ovog rešenja može se uložiti žalba Komisiji za žalbe Uprave carina u Beogradu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Žalba se dostavlja preko ove carinarnice.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja shodno čl. 12. st. 2. Carinskog zakona.

DOSTAVLJENO:

Podnosiocu
CI Slobodna zona
Arhivi

UPRAVNIK CARINARNICE

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO FINANSIJA
UPRAVA CARINA
CARINARNICA _____
Broj: _____
_____.2012. godine
_____

Carinarnica _____, rešavajući po zahtevu preduzeća _____ iz _____, za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije za domaću robu u slobodnoj zoni, nadležna na osnovu čl. 252. st. 2. tač. 7. i čl. 253. Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", br. 73/03, ... i 18/10) i čl. 192. Zakona o opštem upravnom postupku, donosi

R E Š E N J E

Odobrava se oblik i sadržaj evidencije o domaćoj robi u slobodnoj zoni, podnet od strane preduzeća _____ iz _____, korisnika Slobodne zone _____, a prema izgledu i sadržaju evidencije koja je u prilogu ovog rešenja i njen je sastavni deo.

Carinski postupci koji će se obavljati u slobodnoj zoni su:

- 1) _____, šifra: _____
- 2) _____, šifra: _____
- 3) _____, šifra: _____

Korisnik slobodne zone u poslovanju u slobodnoj zoni dužan je da se u svemu pridržava važećih carinskih i drugih propisa koji se primenjuju na robu koja je predmet tog poslovanja.

O b r a z l o ž e n j e

Preduzeće _____ iz _____ podnelo je, kao korisnik Slobodne zone _____, na prostoru _____ na osnovu ugovora br. _____ od _____ zaključenog sa osnivačem zone _____, zahtev za odobravanje oblika i sadržaja evidencije o stranoj robi u slobodnoj zoni.

Uz zahtev je priložen: Ugovor o korišćenju slobodne zone zaključen sa osnivačem zone, detaljan opis delatnosti koje će obavljati u slobodnoj zoni i predloženi oblik i sadržaj vođenja evidencije.

Carinarnica _____ je razmotrila zahtev, kao i priloge uz isti, i utvrdila da predloženi oblik i sadržaj evidencije ispunjava uslove iz člana 201. Carinskog zakona („Službeni glasnik RS“, br. 18/10) i čl. 529. do 534. i člana 541. Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom („Službeni glasnik RS“, br. 29/10).

Na osnovu napred izloženog rešeno je kao u dispozitivu rešenja.

Saglasno članu 532. Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom carinarnica može ovo rešenje izmeniti, dopuniti ili ukinuti.

Protiv ovog rešenja može se uložiti žalba Komisiji za žalbe Uprave carina u Beogradu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Žalba se dostavlja preko ove carinarnice.

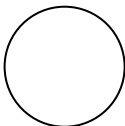
Žalba ne odlaže izvršenje rešenja shodno čl. 12. st. 2. Carinskog zakona.

DOSTAVLJENO:

Podnosiocu
CI Slobodna zona
Arhivi

UPRAVNIK CARINARNICE

DEKLARACIJA ZA PRIVREMENO IZNOŠENJE ROBE IZ SLOBODNE ZONE

1. Korisnik slobodne zone		A. Carinarnica			
2. Primalac robe van slobodne zone		3. Svrha privremenog iznošenja			
4. Broj odobrenja		5. Rok povratka		6. Обезбеђење	
7. Prethodna isprava		8. Priložene isprave i dodatne informacije			
PODACI O ROBI					
9.	10.	11.	12.	13.	14.
R.b.	Trgovački naziv robe	Broj i vrsta koleta	Jedinica mere	Količina	Vrednost
B. Napomene			15. Mesto i datum		
			Potpis i ime podnosioca isprave		

Način popunjavanja deklaracije za privremeno iznošenje robe iz slobodne zone

Deklaracija za privremeno iznošenje robe iz slobodne zone je obrazac koji se koristi u slučaju kada korisnik slobodne zone, shodno odredbama člana 17. Zakona o slobodnim zonama ("Službeni glasnik RS", br. 62/06), privremeno iznosi robu, koja je stavljena u postupak aktivnog oplemenjivanja u slobodnoj zoni, iz slobodne zone na drugi deo teritorije Srbije radi obavljanja dela proizvodnih radnji izvan zone, kao i uslučaju kad se, na drugi deo teritorije Srbije, privremeno iznosi roba radi ispitivanja, atestiranja i marketinškog prezentiranja.

Šifre koje se upisuju u pojedine rubrike date su u Kodeksu šifara za popunjavanje isprava u carinskom postupku koji je sastavni deo Pravilnika o obliku, sadržini, načinu podnošenja i popunjavanja deklaracije i drugih obrazaca u carinskom postupku ("Službeni glasnik RS", br. 29/10, ... i 66/11).

Rubrike označene brojevima popunjavaju se na sledeći način:

U rubriku 1 (Korisnik slobodne zone) upisuje se:

- u prvi red (gornji desni ugao) – PIB korisnika slobodne zone. Ako lice nema PIB, upisuje se odgovarajuća šifra iz Kodeksa šifara;
- u dugi red – naziv korisnika slobodne zone;
- u treći red – sedište, prebivalište, odnosno boravište i adresa korisnika slobodne zone.

U rubriku 2 (Primalac robe van slobodne zone) upisuje se:

- u prvi red (gornji desni ugao) – PIB primaoca robe van slobodne zone. Ako lice nema PIB, upisuje se odgovarajuća šifra iz Kodeksa šifara;
- u dugi red – naziv primaoca robe van slobodne zone;
- u treći red – sedište, prebivalište, odnosno boravište i adresa primaoca robe van slobodne zone.

U rubriku 3 (Svrha privremenog iznošenja) upisuje se razlog zbog čega se roba privremeno iznosi van slobodne zone.

U rubriku 4 (Broj odobrenja) upisuje se, odvojeno kosom crtom šifra carinskog organa koji je odobrio privremeno iznošenje robe van slobodne zone, broj odobrenja i datum kada je odobrenje doneto.

U rubriku 5 (Rok povratka) upisuje se rok u kom se privremeno izneta roba ima vratiti u slobodnu zonu.

U rubriku 6 (Obezbeđenje) upisuju se, odvojeno kosim crtama, šifra carinskog organa koji je prihvatio obezbeđenje, broj obezbeđenja, godina obezbeđenja i šifra vrste obezbeđenja iz Kodeksa šifara.

U rubriku 7 (Prethodna isprava) upisuje se, odvojeno kosim crtama, šifra carinske ispostave, odnosno carinskog referata iz Kodeksa šifara, šifra vrste prethodne isprave iz Kodeksa šifara, broj prethodne isprave, godina prihvatanja prethodne isprave i redni broj naimenovanja robe iz prethodne isprave po kojoj je roba bila prijavljena.

U rubriku 8 (Priložene isprave i dodatne informacije) upisuju se podaci o vrsti i identifikaciji priloženih isprava, kao i drugi podaci koji nisu mogli da se unesu u druge rubrike.

U rubriku 9 (Redni broj) upisuje se redni broj.

U rubriku 10 (Trgovački naziv robe) upisuje se uobičajeni trgovački naziv robe.

U rubriku 11 (Broj i vrsta koleta) upisuju se, odvojeno kosim crtama, ukupan broj, vrsta i oznake koleta.

U rubriku 12 (Jedinica mere) upisuje se šifra propisane jedinice mere iz Kodeksa šifara. Ako ugovorena jedinica mere nije propisana i navedena u Kodeksu šifara, preračunava se u odgovarajuću propisanu jedinicu mere iz Kodeksa šifara.

U rubriku 13 (Količina) upisuje se količina robe u jedinici mere iz rubrike 12, zaokružena na dva decimalna mesta.

U rubriku 14 (Vrednost) upisuje se vrednost robe, zaokružena na dva decimalna mesta.

U rubriku 15 (Mesto i datum – potpis i ime podnosioca isprave) upisuju se mesto i datum podnošenja deklaracije za privremeno iznošenje robe iz slobodne zone i PIB podnosioca. Ako je podnosilac fizičko lice upisuje svoje ime i prezime i to overava potpisom. Ako je podnosilac pravno lice stavlja otisak službenog pečata. Ako je podnosilac carinski agent stavlja i otisak službenog pečata.

Rubrike označene velikim slovima popunjavaju se na sledeći način:

U rubriku A (Carinarnica) upisuje se:

- u prvi red naziv carinske ispostave, odnosno carinskog referata koji sprovodi nadzor nad slobodnom zonom;
- u drugi red, odvojeno kosim crtama, šifra carinske ispostave, odnosno carinskog referata iz Kodeksa šifara, broj iz Kontrolnika robe koja se privremeno iznosi iz slobodne zone i datum podnošenja deklaracije za privremeno iznošenje robe iz slobodne zone;
- u treći red, odvojeno kosim crtama, vreme podnošenja i službeni broj ovlašćenog carinskog službenika.

U rubriku B (Napomene) upisuju se podaci koji nisu mogli da se unesu u druge rubrike.